

**Opinia komitetu Regionów „Ograniczenie globalnego ocieplenia do 2 °C” oraz „Uwzględnienie działalności lotniczej w systemie handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we wspólnocie”**

(2007/C 305/04)

KOMITETU REGIONÓW

- Wzywa Komisję do zwiększenia wysiłków podejmowanych na najwyższym szczeblu politycznym na rzecz wzmocnienia międzynarodowej koalicji przeciwko zmianom klimatu, ponieważ problem zmian klimatycznych można rozwiązać jedynie w przypadku, kiedy wezmą w tym udział wszystkie (duże) kraje.
- Jest zdania, że państwa członkowskie, które dysponują jedynie ograniczonymi możliwościami wytworzenia energii ze źródeł odnawialnych, powinny otrzymać możliwość realizacji swoich celów w zakresie energii odnawialnej poprzez handel — albo w ramach unijnego systemu „certyfikatów zielonej energii”, albo też poprzez dwustronne umowy z innymi państwami, posiadającymi większe zasoby energii odnawialnej. Ma to umożliwić zmniejszenie ogólnych kosztów związanych z osiągnięciem wyznaczonych celów w zakresie wykorzystania energii odnawialnych.
- Zaleca udostępnienie dalszych zasobów i opracowanie dalszych działań oprócz wykorzystania funduszy strukturalnych w celu wsparcia polityki przystosowywania się do skutków zmian klimatu i podejmowania środków mających na celu łagodzenie skutków zmian klimatu, takich jak oszczędzanie energii i korzystanie z energii odnawialnych w celu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych.
- Podkreśla znaczenie elastyczności regionalnej w osiąganiu celów w zakresie efektywności energetycznej i energii odnawialnej wychodząc z założenia, że zmniejszyłoby to ogólne koszty polityki dotyczącej klimatu. Jednakże cele te powinny obowiązywać na szczeblu UE.
- Zgadza się z Komisją Europejską, że należy rozszerzyć system handlu uprawnieniami do emisji na lotnictwo, ponieważ ilość gazów cieplarnianych pochodzących z tego sektora gwałtownie wzrasta, oraz wzywa Komisję do wzięcia pod uwagę całego oddziaływania tego sektora na klimat.
- Zamierza sprzyjać tworzeniu stałej sieci ambitnych władz lokalnych i regionalnych, pragnących usprawnić wymianę informacji i stworzyć platformę dla powstawania nowych pomysłów na rzecz opłacalnego ograniczania emisji gazów cieplarnianych.

**Dokumenty źródłowe**

Komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów „Ograniczenie globalnego ocieplenia do 2 °C w perspektywie roku 2020 i dalszej”

COM(2007) 2

Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2003/87/WE w celu uwzględnienia działalności lotniczej w systemie handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie

COM(2006) 818 wersja ostateczna — 2006/0304 (COD)

**Sprawozdawca:** Lenie DWARSHUIS-VAN DE BEEK (NL/ALDE), Członek rady wykonawczej prowincji Holandia Południowa

**Zalecenia polityczne**

## KOMITET REGIONÓW

1. Uważa, że zdrowe środowisko naturalne jest zasadniczym warunkiem wstępnym działalności ludzkiej i jest zatem zdania, że ochrona środowiska naturalnego ma kluczowe znaczenie dla dobrobytu ludzi.

2. Jest zdania, iż dobrze przemyślana polityka ochrony środowiska i klimatu na pewno sprzyja rozwojowi gospodarczemu.

*Odniesienie do oceny zagrożeń wywołanych zmianami klimatycznymi*

3. Wyraża pogląd, że zagrożenie związane z zaawansowanymi zmianami klimatu, spowodowane emisją gazów cieplarnianych, stanowi palący problem, którym należy zająć się z pełną determinacją począwszy przede wszystkim od obecnego pokolenia.

4. Zgadza się z oceną, że zmiany klimatu będą wywierać poważny wpływ na jakość życia ludzi, np. jeśli chodzi o stres wywołany wysokimi temperaturami, problemy zdrowotne, zniszczenie różnorodności biologicznej, spadek wydajności rolnictwa w niektórych regionach, pogorszenie warunków dla rozwoju turystyki, a także szkody spowodowane przez podniesienie się poziomu mórz i skrajne warunki pogodowe, które mogą spowodować masowe migracje z powodów środowiskowych ku najbliższym położonym rozwiniętym regionom.

5. Uważa, że polityka klimatyczna wywoła także szereg korzystnych efektów, ponieważ przyczyni się ona również do poprawy jakości powietrza (dzięki mniejszej emisji dwutlenku siarki, cząstek stałych i tlenków azotu), bezpieczeństwa dostaw energii (na skutek zmniejszenia uzależnienia od importu paliw kopalnych) oraz żyzności gleby (dzięki mniejszym stratom materii organicznej).

6. W pełni zgadza się z Komisją, że koszty związane z przedsięwzięciem środków politycznych w celu ograniczenia zmian klimatu będą znacznie niższe niż szacowane koszty zmian klimatu. Polityka dotycząca klimatu jest zatem niezwykle skuteczna.

7. Popiera twierdzenia protokołu z Kioto dotyczące znaczenia gruntów rolnych jako zbiorników węgla. Zwiększenie zawartości organicznego węgla i magazynowanie substancji organicznej w glebie przyczynia się również znacznie do poprawy krajowego bilansu dwutlenku węgla. Stosując uprawę

ziemi nastawioną na ochronę gleby można również ograniczyć wydzielenie innych gazów istotnych dla zmian klimatycznych, takich jak podtlenek azotu, metan itd. Przy tym nie chodzi tu głównie o utrzymanie zdolności magazynowania, ale przede wszystkim o jej wykorzystanie. Gleba musi aktywnie spełniać swoją funkcję magazynowania węgla, aby zaznaczył się jej pozytywny wpływ na bilans CO<sub>2</sub>, jak również inne korzystne zjawiska, takie jak zwiększanie żyzności ziemi i zdolności do magazynowania wody. Wykorzystanie humusu jako elementu uprawy roli oraz regionalne odzyskiwanie substancji organicznych poprzez kompost i pozostałości plonów to ważne cele na rzecz poprawy bilansu dwutlenku węgla.

*Odniesienie do międzynarodowego wymiaru polityki klimatycznej*

8. Wzywa Komisję do zwiększenia wysiłków podejmowanych na najwyższym szczeblu politycznym na rzecz wzmocnienia międzynarodowej koalicji przeciwko zmianom klimatu, ponieważ problem zmian klimatycznych można rozwiązać jedynie w przypadku, kiedy wezmą w tym udział wszystkie (duże) kraje.

9. Wzywa Komisję do opracowania harmonogramu dla istotnych inicjatyw przeciwdziałania zmianom klimatycznym oraz jasnej strategii włączania władz lokalnych i regionalnych, które powinny być dostępne przed szczytem ONZ poświęconym zagadnieniom klimatu w Kopenhadze w 2009 r.

*Odniesienie do wymiaru regionalnego zmian klimatu oraz polityki klimatycznej*

10. Zauważa, że wrażliwość europejskich regionów na zmiany klimatyczne wykazuje znaczne zróżnicowanie w zależności od różnic w uwarunkowaniach naturalnych i gęstości zaludnienia.

11. Zauważa również, że dostępność efektywnych pod względem kosztów rozwiązań w zakresie ograniczenia emisji gazów cieplarnianych jest bardzo zróżnicowana w zależności od regionu, co spowodowane jest różnicami w uwarunkowaniach naturalnych i strukturze gospodarczej.

12. Ubolewa zatem, że Komisja nie poświęca więcej uwagi regionalnemu podziałowi kosztów bierności i korzyści wynikających z działania, oraz wzywa Komisję do przeprowadzenia wnikliwej analizy wymiaru regionalnego kosztów i korzyści związanych ze zmianami klimatu oraz polityką klimatyczną.

13. Zaleca udostępnienie dalszych zasobów i opracowanie dalszych działań oprócz wykorzystania funduszy strukturalnych w celu wsparcia polityki przystosowywania się do skutków zmian klimatu i podejmowania środków mających na celu łagodzenie skutków zmian klimatu, takich jak oszczędzanie energii i korzystanie z energii odnawialnych w celu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych. Oznaczałoby to zwiększenie wsparcia dla europejskiej polityki klimatycznej.

14. Wzywa Komisję do zwiększenia w ramach śródkresowego przeglądu budżetu w 2008 r. środków finansowych przeznaczonych na działania związane z łagodzeniem skutków zmian klimatu, ponieważ ambitne cele, które zostały wyznaczone w odniesieniu do klimatu, można zrealizować jedynie w przypadku udostępnienia większych środków publicznych.

#### *Odnośnie do celów polityki klimatycznej*

15. Zgadza się z Komisją Europejską, Radą Europejską oraz Parlamentem Europejskim, że Unia Europejska powinna realizować ambitne i jednostronnie narzucone cele, ponieważ potrzebne jest przywództwo, by stworzyć ogólnosiwiatową koalicję na rzecz powstrzymania zmian klimatu. Zatem z zadowoleniem przyjmuje cel dotyczący zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w Unii Europejskiej o co najmniej 20 % do roku 2020, w stosunku do poziomu z roku 1990, niezależnie od polityki prowadzonej w innych regionach świata.

16. Wzywa także Komisję do określenia celów pośrednich w zakresie emisji CO<sub>2</sub>, np. do roku 2013 lub 2015, w celu przyspieszenia, badania i monitorowania postępu w realizacji działań związanych z łagodzeniem skutków zmian klimatu.

17. Popiera cele dotyczące zwiększenia do roku 2020 efektywności energetycznej o przynajmniej 20 % oraz udziału wykorzystania energii odnawialnych do przynajmniej 20 %. Cele te mogą okazać się skutecznymi instrumentami w wysiłkach na rzecz osiągnięcia ogólnego celu dotyczącego zmniejszenia emisji. Do ich osiągnięcia potrzebne są nie tylko nowe rozwiązania technologiczne, lecz także postępująca zmiana świadomości zarówno po stronie producentów (np. poprzez projekty wydajne energetycznie i zarazem atrakcyjne dla konsumentów), jak również konsumentów.

18. Podkreśla znaczenie elastyczności regionalnej w osiągnięciu celów w zakresie efektywności energetycznej i energii odnawialnej wychodząc z założenia, że zmniejszyłoby to ogólne koszty polityki dotyczącej klimatu. Jednakże cele te powinny obowiązywać na szczeblu UE.

#### *Odnośnie do systemu handlu uprawnieniami do emisji jako instrumentu polityki klimatycznej*

19. Zgadza się z Komisją, że europejski system handlu uprawnieniami do emisji (ETS) powinien odgrywać pierwszoplanową rolę, ponieważ jest on potencjalnie efektywnym pod względem kosztów narzędziem ograniczania emisji gazów cieplarnianych.

20. Wzywa Komisję do skutecznego kontrolowania ilości udzielanych zezwoleń, ponieważ system ETS będzie funkcjonował sprawnie tylko wtedy, gdy pułap (tj. całkowity poziom zezwoleń na emisję) jest znacząco niższy od poziomu emisji gazów cieplarnianych.

21. Podkreśla, że powinno się ograniczyć całkowitą ilość zezwoleń udzielanych w ramach ETS zgodnie z celami emisji

ustalonymi przez Komisję na rok 2020, aby uniknąć nadmiernej obciążenia z tytułu ograniczania emisji tych sektorów, które nie biorą udziału w ETS, takich jak gospodarstwa domowe i inni drobni odbiorcy energii.

22. Popiera wprowadzenie częściowej sprzedaży na aukcjach uprawnieniami do emisji, zwłaszcza w przypadku chronionych sektorów gospodarki, ponieważ stworzy to silniejsze bodźce dla ograniczenia emisji, a tym samym przyczyni się do poprawy skuteczności systemu ETS. Podejście to jest także w większym stopniu zgodne z zasadą „zanieczyszczający płaci”. Ponadto przy częściowej sprzedaży koszty ponoszone przez uczestniczące firmy byłyby niższe niż w przypadku wprowadzenia na aukcję wszystkich zezwoleń.

23. Jest zdania, że aukcje uprawnień oraz bezpłatny (referencyjny) przydział pozostałej (zasadniczej) części uprawnień mogą znajdować się w gestii państw członkowskich, pod warunkiem, że procedury przydziału zostaną zharmonizowane w ramach UE, co pozwoli uniknąć zniekształceń konkurencji pomiędzy państwami członkowskimi i poprawić efektywność systemu. W przyszłym systemie wymiany handlowej można by rozważyć w poszczególnych sektorach gospodarki o porównywalnych wynikach podział lub ustalenie na poziomie wspólnotowym celów, które znajdowałyby się poza krajowym celem redukcji i obejmowałyby jednakowy dla wszystkich uczestników rynku przydział uprawnień do emisji na jednostkę produkcji.

24. Wzywa Komisję do rozważenia, czy nie należałoby udostępnić odpowiednich środków, np. pochodzących z funduszy strukturalnych, jako rekompensaty dla regionów najbardziej oddalonych, które mogłyby stosunkowo silnie odczuć uwzględnienie działalności lotniczej w systemie handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych.

25. Przyjmuje z zadowoleniem wszystkie wysiłki mające na celu skoordynowanie europejskiego systemu handlu emisjami z podobnymi systemami w krajach trzecich. Należy zapobiegać, za pomocą odpowiednich środków takich jak opłaty wyrównawcze, zniekształceniom konkurencji na korzyść wytwórców z państw, w których nie ma porównywalnego systemu handlu emisjami.

26. Przyjmuje z zadowoleniem propozycję w sprawie rozszerzenia systemu ETS na inne gazy oraz sektory, ponieważ przyczyni się to do poprawy efektywności systemu oraz jego lepszego funkcjonowania.

27. Wzywa Komisję do starannego rozważenia możliwości włączenia do systemu ETS podmiotów niedużych, lecz energochłonnych, ponieważ pozwoliłoby to im prawdopodobnie obniżyć koszty redukcji.

28. Zgadza się z Komisją Europejską, że należy rozszerzyć system handlu uprawnieniami do emisji na lotnictwo, ponieważ ilość gazów cieplarnianych pochodzących z tego sektora gwałtownie wzrasta, oraz wzywa Komisję do wzięcia pod uwagę całego oddziaływania tego sektora na klimat.

29. Wzywa Komisję do wzięcia pod uwagę szczególnych cech sektora lotnictwa przy przyznawaniu zezwoleń w systemie ETS, aby można było uwzględnić fakt, iż emisje pochodzące z sektora lotnictwa (zarówno jeśli chodzi o węgiel jak i o wodór) wywierają większy wpływ na zmiany klimatu niż działalność mająca miejsce na poziomie ziemi.

30. Opowiada się stanowczo przeciwko proponowanym wyłączeniom lotów rządowych, ponieważ to właśnie rządy powinny dawać dobry przykład, aby pozyskać społeczne poparcie dla tej polityki.

31. Uważa, że wychwytywanie i składowanie dwutlenku węgla (CCS) powinno zostać objęte systemem ETS, lecz przy spełnieniu ostrych wymogów dotyczących nadzoru i bezpieczeństwa. Najpierw należy udowodnić z pomocą jednostek demonstracyjnych, w jakim stopniu i jakim kosztem technologie te mogą przyczynić się do zapobiegania emisjom gazów cieplarnianych.

#### *Odnośnie do innych instrumentów polityki klimatycznej*

32. Wzywa Komisję do opracowania systemów, za pomocą których państwa członkowskie oraz regiony będą mogły w sposób opłacalny zrealizować cele dotyczące energii odnawialnej i efektywności energetycznej.

33. Jest zdania, że państwa członkowskie, które dysponują jedynie ograniczonymi możliwościami wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, powinny otrzymać możliwość realizacji swoich celów w zakresie energii odnawialnej poprzez handel — albo w ramach unijnego systemu „certyfikatów zielonej energii”, albo też poprzez dwustronne umowy z innymi państwami, posiadającymi większe zasoby energii odnawialnej. Ma to umożliwić zmniejszenie ogólnych kosztów związanych z osiągnięciem wyznaczonych celów w zakresie wykorzystania energii odnawialnych.

34. Wzywa Komisję do ustanowienia celu dotyczącego efektywności energetycznej na poziomie zagregowanym (tzn. energochłonności gospodarki jako całości), z uwzględnieniem różnic regionalnych w strukturze sektorowej. Pozwoliłoby to państwom członkowskim oraz regionom na elastyczność w osiąganiu celu przy wykorzystaniu szerszego zakresu środków, w tym także środków na rzecz zmniejszenia zużycia energii przez urzędnika oraz restrukturyzacji przemysłu (regionalnego).

35. Z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji Europejskiej, aby od 2012 r. zmniejszać przeciętne emisje dwutlenku węgla nowych, sprzedawanych w UE samochodów osobowych do 120 g/km i wzywa Komisję do podjęcia wszelkich możliwych wysiłków, np. poprzez wspieranie badań w tej dziedzinie w celu ograniczenia emisji do 95 g CO<sub>2</sub>/km do 2020 r.

36. Wzywa Komisję do należytego uwzględnienia zasady pomocniczości przy tworzeniu nowych instrumentów polityki. Władze lokalne i regionalne są odpowiednie do podejmowania skutecznych środków w dziedzinie transportu publicznego, infrastruktury transportowej i energetycznej, planowania przestrzennego efektywności energetycznej i komunikacji, których adresatami są obywatele.

#### *Odnośnie do roli władz lokalnych i regionalnych w europejskiej polityce klimatycznej*

37. Jest przekonany, że skuteczna europejska polityka klimatyczna wymaga środków stosowanych na szczeblu lokalnym i regionalnym.

38. Uważa, że władze lokalne i regionalne mają do odegrania ważną rolę w przystosowaniu się do zmian klimatu. Komitet Regionów opracuje wkrótce opinię na ten temat.

39. Zauważa, że władze lokalne i regionalne już przyczyniają się na wiele sposobów do osiągnięcia celów wspólnotowej polityki dotyczącej klimatu, na przykład:

- a) uświadamiając obywatelom, np. w szkołach, konieczność działań w celu powstrzymania dalszych zmian klimatu;
- b) czyniąc z zagadnień klimatycznych i energetycznych siłą napędową planowania przestrzennego;
- c) zachęcając do inwestowania w infrastrukturę dla stacji biomasy i biopaliwa;
- d) pobudzając inwestycje w infrastrukturę ciepłą (np. ciepło rezydualne, geotermia, magazynowanie chłodu i ciepła w ziemi) pozwalające udostępnić źródła ciepła jego odbiorcom;
- e) wzmacniając zmiany w wyborze środków transportu poprzez planowanie przestrzenne;
- f) zachęcając do rozwijania regionalnego transportu publicznego, np. lekkiej kolei;
- g) planując i tworząc większą liczbę ścieżek dla pieszych i innych dróg przewidzianych dla ruchu niemotoryzowanego;
- h) wspierając czyste technologie w transporcie publicznym dzięki proekologicznym zamówieniom publicznym;
- i) upraszczając procedury zezwoleń dla projektów w zakresie energii odnawialnych;
- j) poprawiając uregulowania władz lokalnych i regionalnych w zakresie efektywności energetycznej poprzez tworzenie ośrodków eksperckich;
- k) tworząc międzynarodowe partnerstwa w celu poszerzenia międzynarodowej koalicji na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatu i przekazywania energooszczędnych technologii krajom słabiej rozwiniętym;
- l) pobudzając badania i rozwój w dziedzinie technologii poprzez tworzenie „dolin energetycznych”;
- m) łącząc cele w zakresie efektywności energetycznej lub energii odnawialnej z regionalnymi celami w zakresie zatrudnienia, innowacji, polityki społecznej;
- n) wyznaczając ambitne cele, takie jak plany działań na rzecz zmniejszenia emisji na szczeblu lokalnym bądź regionalnym, a także wspierania „obszarów neutralnych z punktu widzenia klimatu” czy „transportu publicznego i budownictwa neutralnego z punktu widzenia klimatu”;
- o) wykorzystując zamówienia publiczne jako narzędzie zmniejszenia zużycia energii oraz zwiększania efektywności energetycznej towarów i usług;

- p) wspierając przetwarzanie substancji organicznej i surowców na szczeblu lokalnym i regionalnym, ponieważ ograniczenie przewozów przyczynia się do poprawy bilansu CO<sub>2</sub>.
40. Będzie wypełniał swoje obowiązki usilnie zachęcając do realizacji tego typu środków na szczeblu lokalnym i regionalnym poprzez trzy rodzaje działań:
- poprawę upowszechniania wiedzy na temat efektywnych pod względem kosztów środków na rzecz ograniczania zmian klimatu;
  - wspieranie współpracy między regionami Unii Europejskiej;
  - wspieranie współpracy między regionami Unii Europejskiej a innymi częściami świata, takimi jak Stany Zjednoczone,

Chiny lub Indie, m.in. poprzez rozwój już istniejących stosunków pomiędzy tymi regionami.

41. Wzywa Komisję do zorganizowania konferencji poświęconej lokalnej i regionalnej polityce klimatycznej, w celu rozpowszechnienia najlepszych wzorców wśród regionów Europy i omówienia skutecznych metod wspierania przez Komisję lokalnej i regionalnej polityki klimatycznej.

42. Zamierza sprzyjać tworzeniu stałej sieci ambitnych władz lokalnych i regionalnych, pragnących usprawnić wymianę informacji i stworzyć platformę dla powstawania nowych pomysłów na rzecz opłacalnego ograniczania emisji gazów cieplarnianych.

43. Wyraża gotowość aktywnego uczestniczenia w dalszym procesie tworzenia europejskiej polityki klimatycznej.

Bruksela, 10 października 2007 r.

Przewodniczący  
Komitetu Regionów  
Michel DELEBARRE

---